

sociale mål, at der fremover fortsat skulle være en mulighed for fuldstændig tilbagetrækning for folk på 60 år og opefter. For det andet: Det var vores liberale mål at give flere muligheder for en mere glidende tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, og midlet hertil var at gøre efterlønnen fleksibel til gavn for arbejdstagerne og arbejdspladserne. Og for det tredje: Det var vores økonomiske mål at få ændret efterlønsordningen, så vi kunne undgå helt at afskaffe den om nogle år.

Kombinationen af disse tre fundamentale, radikale værdier danner grundlag for den nye efterløn, og Det Radikale Venstre har som sagt undervejs afvist en række visionsløse udspil som f.eks. de administrativt nemme udspil om generelt at hæve efterlønsalderen til 62 år eller Venstres ønske om helt at afskaffe efterlønnen. Havde vi taget imod disse udspil, havde vi nået nogle økonomiske mål, men vi havde sat de sociale og de liberale hensyn over styr.

På den anden side var der de kortsigtede udspil fra venstrefløjens og dele af fagbevægelsen om at bevare den eksisterende ordning, som er en samfundøkonomisk uholdbar model. Havde vi fulgt disse udspil, havde vi på kort sigt sat de økonomiske mål over styr og på lidt længere sigt også de sociale, når vi var blevet tvunget til helt at afskaffe ordningen.

De liberale mål er vi aldrig kommet i nærheden af, og sidste sommer pegede vi derfor på en tredje vej, nemlig at gøre efterlønsordningen fuldstændig fleksibel. Målet med dette forslag var at hindre, at folk, der ikke længere magtede at deltage i fuld tid på arbejdsmarkedet, skulle stå i en situation, hvor de skulle vælge alt eller intet: enten 100 pct. på arbejdsmarkedet eller 100 pct. uden for arbejdsmarkedet. Dette forslag blev en central del af reformen, hvilket vi er utrolig glade for, og vi er sikre på, at også mange danskere vil blive det fremover. Desværre har lige netop den del af reformen ikke haft en fremtrædende plads i diskussionen.

I tillæg til fleksibiliteten har vi lavet nogle tiltag, som har en økonomisk effekt, primært yderligere modregning for egne opsparede pensionsmidler, hvis man trækker sig fuldstændig tilbage som 60-62-årig. Det rammer folk med store pensionsopsparinger og bevirker forhåbentlig, at folk, der ikke har behov for tilbagetrækning, når de er 60 år, bliver lidt længere på arbejdsmarkedet.

For selvstændige erhvervsdrivende er der også blevet åbnet lidt flere muligheder. Der er

fortsat mulighed for at trække sig helt tilbage og mulighed for at trække sig halvt tilbage med 18½ time fast pr. uge. Dertil er kommet to nye muligheder, dels at man kan arbejde op til halv tid med en fleksibel fordeling af timerne fra uge til uge og med en skattepligtig indkomst op til det halve af, hvad man havde før, dels at man kan vælge at arbejde højest 400 timer og have en indtægt på maksimalt 50.000 kr.

Alt i alt er Det Radikale Venstres tre mål nået. For det første er der fortsat mulighed for at trække sig fuldstændig tilbage, fra man er 60 år, uden at man skal gennem et ydmygende førtidspensionssystem; for det andet er der skabt en bredere vifte af valgmuligheder i forbindelse med en glidende tilbagetrækning til glæde for både arbejdsgivere, arbejdstagere og velfærdssamfundet i det hele taget, og for det tredje er der fundet en økonomisk forsvarlig model, der kan sikre efterlønnen mange år frem i tiden. Det er ægte socialliberal politik, som er målrettet mod hele befolkningen og ikke kun mod arbejdstagere eller selvstændige kortuddannede eller langvarigt uddannede. For os at se er det vision og ikke blot administration, og derfor er vi i Det Radikale Venstre – hvor utroligt det end kan lyde – meget stolte af den nye efterlønsmodel på trods af den massive kritik.

Vores tilfredshed med den nye ordning er desværre blevet blandet med en stadig større undren over den usikkerhed og tvivl, som ikke mindst LO og SiD bevidst har forsøgt at plante i befolkningen med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt man kan få sine indbetalte penge tilbage, når efterlønnen igen ændres – for den dag vil selvfølgelig komme, ingen tvivl om det. Hvis nogen er i tvivl, kunne de prøve at stille sig selv følgende spørgsmål:

Er der nogen, der vil give en garanti for, at ordningen ikke revideres inden for de næste 250 år på trods af et eventuelt behov? Selvfølgelig er der ikke det.

Fra Det Radikale Venstres side skal det ærligt indrømmes, at diskussionen af flere grunde har undret os. For det første har det jo som omtalt været et helt klart delmål med ændringen af efterlønnen at sikre, at den økonomisk kan hænge sammen mange år frem i tiden. Det er vi sikre på er lykkedes. Alene af den grund er diskussionen om tilbagebetalingen af kontingent-kronerne temmelig pseudoagtig.

For det andet er det her værd at understrege, at der ikke kan og ikke skal udstedes garantier fra denne talerstol på vegne af kommende